Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2025. gada 6. martā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Eiropas Savienības pašu resursi – Savienības finanšu interešu aizsardzība – Regula (ES) Nr. 1299/2013 – Īpaši noteikumi par atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda saistībā ar mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība" – 27. pants – Pārkāpuma dēļ samaksāto summu atgūšana no galvenā atbalsta saņēmēja – Īstenošanas regula (ES) Nr. 447/2014 – Pirmspievienošanās palīdzības instruments (*IPA II*) – Īpaši noteikumi piemērošanai – 40. un 46. pants – Finanšu korekcija pārkāpuma gadījumā – Lēmums par finanšu korekciju, kas adresēts saņēmējam, kurš nav galvenais saņēmējs – Galvenā saņēmēja tiesības piedalīties ar šo lēmumu saistītajos administratīvajos procesos un tiesvedībās – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. un 47. pants

Lietā C-620/23

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Administrativen sad Sofia-oblast* (Sofijas apgabala Administratīvā tiesa, Bulgārija) iesniegusi ar 2023. gada 21. septembra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2023. gada 6. oktobrī, tiesvedībā

"NOV ZHIVOT 1919" NCh

pret

Rakovoditel na Upravlyavashtia organ na programata za transgranichno satrudnichestvo INTERREG-IPP,

TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: devītās palātas priekšsēdētājs N. Jēskinens [*N. Jääskinen*], kas pilda astotās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši M. Gavalecs [*M. Gavalec*] (referents) un J. Pasers [*J. Passer*],

ģenerāladvokāte: T. Čapeta [*T. Ćapeta*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– Eiropas Komisijas vārdā – *D. Drambozova*, *C. Ehrbar* un *J. Hradil*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – bulgāru.

ņemot vērā pēc ģenerāladvokātes uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 447/2014 (2014. gada 2. maijs), ar ko paredz īpašos noteikumus par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 231/2014, ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (*IPA II*), piemērošanu (OV 2014, L 132, 32. lpp.), 40. pantu, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. un 47. pantu.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp "*NOV ZHIVOT 1919*" un *Rakovoditel na Upravlyavashtia organ na programata za transgranichno satrudnichestvo INTERREG-IPP* (Pārrobežu sadarbības programmas *INTERREG IPA* vadošās iestādes vadītājs, Bulgārija; turpmāk tekstā – "vadošā iestāde") par lēmumu, ar kuru šī iestāde ir noteikusi finanšu korekciju pēc pārkāpuma, kas konstatēts no Eiropas Savienības fondiem finansēta projekta īstenošanas laikā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula (ES) Nr. 1299/2013

3 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1299/2013 (2013. gada 17. decembris) par īpašiem noteikumiem par atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda saistībā ar mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība" (OV 2013, L 347, 259. lpp.) 27. pantā "Budžeta saistības, maksājumi un līdzekļu atgūšana" paredzēts:

"[..]

2. Vadošā iestāde nodrošina, ka visas pārkāpuma rezultātā samaksātās summas tiek atgūtas no galvenā vai vienīgā atbalsta saņēmēja. Atbalsta saņēmēji atmaksā galvenajam atbalsta saņēmējam visas nepamatoti izmaksātās summas.

3. Ja galvenais atbalsta saņēmējs nespēj nodrošināt līdzekļu atmaksu no pārējiem atbalsta saņēmējiem vai ja vadošā iestāde nespēj nodrošināt līdzekļu atmaksu no galvenā vai vienīgā atbalsta saņēmēja, tad dalībvalsts vai trešā valsts, kuras teritorijā atrodas vai – [Eiropas teritoriālās sadarbības grupas] gadījumā – ir reģistrēts attiecīgais atbalsta saņēmējs, atlīdzina vadošajai iestādei visas summas, kas tika nepamatoti izmaksātas šim saņēmējam. Vadošā iestāde atbild par attiecīgo summu atlīdzināšanu Savienības vispārējam budžetam atbilstoši sadarbības programmā noteiktajai saistību sadalīšanai iesaistīto dalībvalstu vidū."

Regula (ES) Nr. 1303/2013

4 Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV 2013, L 347, 320. lpp.; labojums – OV 2016, L 200, 140. lpp.), 65. apsvērumam:

"Dalībvalstīm būtu jāveic atbilstīgi pasākumi pārvaldības un kontroles sistēmu pareizas izveides un darbības nodrošināšanai, lai garantētu [Eiropas strukturālo un investīciju (ESI)] fondu likumīgu un pareizu izmantošanu. [..]"

5 Šīs regulas 2. panta 36. punktā paredzēts:

"Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

[..]

36) "pārkāpums" ir jebkurš Savienības tiesību akta vai valsts tiesību akta pārkāpums saistībā ar tā piemērošanu, kas noticis tāda ekonomikas dalībnieka darbības vai bezdarbības dēļ, kurš ir iesaistīts ESI fondu īstenošanā, un kas rada vai varētu radīt kaitējumu Savienības budžetam, prasot no Savienības budžeta segt nepamatotu izdevumu daļu."

6 Minētās regulas 143. pantā "Dalībvalstu veiktas finanšu korekcijas" noteikts:

"1. Dalībvalstis vispirms ir atbildīgas par pārkāpumu izmeklēšanu, vajadzīgo finanšu korekciju veikšanu un summu atgūšanu. Sistemātisku pārkāpumu gadījumā dalībvalsts paplašina izmeklēšanu, to attiecinot uz visām darbībām, kas varētu būt ietekmētas.

2. Dalībvalstis veic vajadzīgās finanšu korekcijas saistībā ar individuāliem vai sistemātiskiem pārkāpumiem, kas konstatēti darbībās vai darbības programmās. Finanšu korekcijas veic, atceļot visu darbībai vai darbības programmai piešķirto publisko ieguldījumu vai tā daļu. Dalībvalsts ņem vērā pārkāpumu veidu un smagumu un fondam vai [Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondam (EJZF)] nodarītos finansiālos zaudējumus un piemēro samērīgu korekciju. Finanšu korekcijas iegrāmato pārskatos par grāmatvedības gadu, kurā nolemts par atcelšanu.

[..]"

Īstenošanas regula Nr. 447/2014

7 Saskaņā ar Regulas Nr. 447/2014 6. pantu "Finansēšanas lēmumi un finansēšanas nolīgumi":

"[..]

3. Finansēšanas nolīgumos cita starpā paredz nosacījumus par [Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta (*IPA II*)] palīdzības pārvaldīšanu, tostarp piemērojamās īstenošanas metodes, atbalsta intensitāti, īstenošanas termiņus, kā arī noteikumus par izdevumu attiecināmību. [..]

4. Finansēšanas nolīgumus par pārrobežu sadarbības programmām, kas minētas VI sadaļas II nodaļā, var parakstīt arī dalībvalsts, kurā atrodas attiecīgās programmas vadošā iestāde. [..]”

8 Šīs īstenošanas regulas VI sadaļā “Pārrobežu sadarbība” ir ietverta II nodaļa “Pārrobežu sadarbība starp dalībvalstīm un *IPA II* saņēmējiem”, kurā ietilpst minētās īstenošanas regulas 33. pants, kas formulēts šādi:

“1. Ciktāl tas attiecas uz dalībvalsti(-īm), kas piedalās pārrobežu sadarbības programmā saskaņā ar šo nodaļu, jo īpaši attiecībā uz dalībvalsti, kurā atrodas vadošā iestāde, piemēro noteikumus, kas paredzēti Regulā [Nr. 1303/2013] un [Regulā Nr. 1299/2013] un kas piemērojami Eiropas teritoriālās sadarbības mērķim, kā paredzēts šajā nodaļā. Ja šādos noteikumos minēti [ESI] fondi, kas noteikti Regulas [Nr. 1303/2013] 1. pantā, šajā nodaļā uzskatāms, ka tas attiecas arī uz *IPA II* palīdzību.

2. Ciktāl tas attiecas uz *IPA II* saņēmējiem, kas piedalās pārrobežu sadarbības programmā saskaņā ar šo nodaļu, piemēro noteikumus, kuri piemērojami Eiropas teritoriālajai sadarbībai, kā paredzēts šajā nodaļā, neskarot pamatotas atkāpes, kas noteiktas attiecīgajā finansēšanas nolīgumā.”

9 Šīs pašas īstenošanas regulas 40. pantā “Saņēmēji” paredzēts:

“1. Ja pārrobežu sadarbības programmas darbībā ir divi vai vairāki saņēmēji, visi saņēmēji vienu no tiem ieceļ par galveno saņēmēju.

2. Galvenais saņēmējs veic šādus uzdevumus:

a) sadarbībā ar pārējiem saņēmējiem izstrādā kārtību, kurā iekļauti noteikumi, kas cita starpā nodrošina darbībai piešķirto līdzekļu pareizu finanšu pārvaldību, tostarp noteikumi par nepamatoti izmaksāto summu atgūšanu;

b) uzņemas atbildību, lai nodrošinātu visas darbības īstenošanu;

c) pārliecinās, ka visu saņēmēju uzrādītie izdevumi ir radušies, īstenojot darbību, un atbilst pasākumiem, par kuriem vienojušies visi saņēmēji, kā arī dokumentam, ko iesniegusi vadošā iestāde, kā noteikts 6. punktā;

d) pārliecinās, ka pārējo saņēmēju uzrādītos izdevumus ir pārbaudījis(-uši) kontrolieris(-i), ja šo pārbaudi neveic vadošā iestāde saskaņā ar Regulas [Nr. 1299/2013] 23. panta 1. punktu.

3. Ja 2. punkta a) apakšpunktā minētajos noteikumos nav paredzēts citādi, galvenais saņēmējs nodrošina, ka pārējie saņēmēji saņem publiskā sektora atbalsta kopējo summu pēc iespējas ātrāk un pilnā apmērā. Neatskaita un neietur nekādas summas un nenosaka nekādu īpašu maksu vai citus līdzīgus maksājumus, kas pārējiem saņēmējiem samazinātu minētās summas apjomu.

4. Galvenais vai vienīgais saņēmējs atrodas iesaistītā valstī.

5. Neatkarīgi no šīs regulas 39. panta 2. punkta Eiropas teritoriālās sadarbības grupa, kas izveidota saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1082/2006 [(2006. gada 5. jūlijs) par Eiropas teritoriālās sadarbības grupu (ETSG) (OV 2006, L 210, 19. lpp.)], vai cita juridiska struktūra, kas izveidota saskaņā ar iesaistītas valsts tiesību aktiem, var pieteikties kā

darbības vienīgā saņēmēja, ja to ir izveidojušas valsts iestādes un struktūras no vismaz divām iesaistītajām valstīm.

6. Vadošā iestāde par katru darbību iesniedz galvenajam vai vienīgajam saņēmējam dokumentu, kurā izklāstīti nosacījumi par atbalsta piešķiršanu darbībai, tostarp īpašās prasības darbības ietvaros piegādājamiem produktiem vai sniedzamajiem pakalpojumiem, finanšu plāns un izpildes termiņš."

10 Īstenošanas regulas Nr. 447/2014 46. panta "Finanšu pārvaldība, saistību atcelšana, pārskatu pārbaude un apstiprināšana, slēgšana un finanšu korekcijas" 6. punktā noteikts:

"Attiecībā uz finanšu korekcijām un līdzekļu atgūšanu piemēro Regulas [Nr. 1303/2013] 85. pantu, 122. panta 2. punktu un 143.–147. pantu. Piemēro arī Regulas [Nr. 1299/2013] 27. panta 2. un 3. punktu."

Regula (ES, Euratom) 2018/1046

11 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV 2018, L 193, 1. lpp.) 61. pantā bija paredzēts:

"1. Finanšu dalībnieki šīs sadaļas 4. nodaļas nozīmē un citas personas, tostarp jebkura līmeņa valsts iestādes, kas iesaistītas budžeta izpildē tiešajā, netiešajā un dalītajā pārvaldībā, tostarp ar to saistītajās sagatavošanas darbībās, revīzijā vai kontrolē, neveic nekādas darbības, kas var radīt konfliktu starp viņu pašu un Savienības interesēm. Viņi turklāt veic pasākumus, kas ir piemēroti, lai novērstu interešu konflikta rašanos attiecībā uz viņu atbildībā esošajām funkcijām un rastu risinājumu situācijās, kuras objektīvi var tikt uztvertas kā interešu konflikts.

2. Ja pastāv interešu konflikta risks, kas ietver valsts iestādes darbinieku, attiecīgā persona par to ziņo savam tiešajam priekšniekam. Ja šāds risks pastāv attiecībā uz darbiniekiem, kam piemēro Civildienesta noteikumus, attiecīgā persona par šo lietu ziņo attiecīgajam deleģētajam kredītrīkotājam. Attiecīgais tiešais priekšnieks vai deleģētais kredītrīkotājs rakstiski apstiprina, vai ir konstatēts interešu konflikts. Ja tiek konstatēts, ka pastāv interešu konflikts, iecēlējinstitūcija vai attiecīgā valsts iestāde nodrošina, lai attiecīgā persona pārtrauktu jebkādu darbību šajā lietā. Attiecīgais deleģētais kredītrīkotājs vai attiecīgā valsts iestāde nodrošina, lai saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem tiktu veikta kāda turpmāka piemērota rīcība.

3. Šā panta 1. punkta nozīmē interešu konflikts pastāv, ja, kā minēts 1. punktā, finanšu dalībnieka vai citas personas funkcijas neatkarīgi un objektīvi traucē pildīt iemesli, kas saistīti ar ģimeni, emocionālajām saitēm, politisko vai nacionālo piederību, ekonomiskajām interesēm vai jebkādām citām tiešām vai netiešām personīgajām interesēm."

Bulgārijas tiesības

12 *Zakon za upravlenie na sredstvata ot evropeyskite fondove pri spodeleno upravlenie* (Likums par Eiropas fondu līdzekļu pārvaldību dalītā līdzekļu pārvaldībā, 2015. gada 22. decembra *DV* Nr. 101), redakcijā, kas piemērojama pamatlietā, 70. panta 1. punktā paredzēts:

"Finansiālo atbalstu no Eiropas fondu līdzekļiem, uz kuriem attiecas dalīta pārvaldība, var pilnībā vai daļēji atcelt, veicot finanšu korekciju, šādu iemeslu dēļ:

1. ja attiecībā uz saņēmēju pastāv interešu konflikts Regulas [2018/1046] 61. panta izpratnē;

[..]."

13 Šā likuma 73. panta 1. punkts formulēts šādi:

"Finanšu korekciju attiecībā uz pamatu un apmēru nosaka ar pamatotu vadošās iestādes, kas apstiprināja projektu, vadītāja lēmumu."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

14 2020. gada 4. novembrī vadošā iestāde noslēdza dotācijas līgumu ar *Opština Babušnica* (Babušnicas pašvaldība, Serbija), kas bija izraudzīta par galveno partneri. Šī līguma priekšmets bija dotācija, ko vadošā iestāde bija piešķīrusi, lai īstenotu projektu "Pārrobežu kultūras tīklojums kopīgai nākotnei", kas tika finansēts saskaņā ar Bulgārijas un Serbijas pārrobežu sadarbības programmu *INTERREG IPA* 2014.–2020. gadam saskaņā ar *IPA II*.

15 Babušnicas pašvaldība kā galvenā partnere saskaņā ar minētā līguma 1. pantu saņēma attiecīgo finansējumu un uzņēmās atbildību par šī projekta īstenošanu. Saistībā ar šo tā bija atbildīga attiecībā pret vadošo iestādi par visiem pieļautajiem pārkāpumiem, tostarp tiem, ko izdarījuši partneri, kā arī par visu šai iestādei pārkāpuma gadījumā pienākošos summu atmaksu.

16 Savukārt *NOV ZHIVOT 1919* ir minētā projekta partnere.

17 2021. gada 27. aprīlī *NOV ZHIVOT 1919* noslēdza pakalpojumu līgumu ar pakalpojumu sniedzēju "*Tsentar za profesionalno obuchenie i orientirane" EOOD* saistībā ar tā paša projekta īstenošanu.

18 Pēc paziņojuma par aizdomām par pārkāpumu vadošā iestāde konstatēja interešu konfliktu Regulas 2018/1046 61. panta izpratnē starp personu, kuru *NOV ZHIVOT 1919* ir iecēlusi par attiecīgā projekta koordinatoru, un personu, kas saistīta ar šo pakalpojumu sniedzēju.

19 Tā kā vadošā iestāde šo interešu konfliktu kvalificēja par "pārkāpumu" Regulas Nr. 1303/2013 2. panta 36. punkta izpratnē, šīs iestādes vadītājs ar 2023. gada 20. aprīļa lēmumu (turpmāk tekstā – "2023. gada 20. aprīļa lēmums par finanšu korekciju") *NOV ZHIVOT 1919* noteica finanšu korekciju 100 % apmērā no attiecināmajiem izdevumiem, ko finansējuši ESI fondi saskaņā ar šī sprieduma 17. punktā minēto pakalpojumu līgumu.

20 *NOV ZHIVOT 1919* par šo lēmumu cēla prasību *Administrativen sad Sofia-oblast* (Sofijas apgabala Administratīvā tiesa, Bulgārija), kas ir iesniedzējtiesa, un apstrīdēja minētā interešu konflikta esamību.

21 Šī tiesa norāda, ka saskaņā ar valsts judikatūru attiecīgās vadošās iestādes kompetencē ir konstatēt pārkāpumu, ko izdarījuši Bulgārijas Republikas teritorijā reģistrēti saņēmēji, un līdz ar to noteikt finanšu korekciju, kā tas ir šajā gadījumā. Šī kompetence attiecoties gan uz tādiem pārkāpumiem, ko izdarījis galvenais saņēmējs vai galvenais partneris, gan uz tādiem, kurus izdarījis saņēmējs vai partneris, kas nav galvenais saņēmējs vai galvenais partneris. Tomēr minētā kompetence ir teritoriāli ierobežota, jo tiek prasīts, lai pārkāpuma izdarītājs būtu reģistrēts Bulgārijas Republikas teritorijā.

22 Šajā ziņā minētā tiesa norāda, ka tajā izskatāmajā lietā galvenais partneris, kuram nav adresēts 2023. gada 20. aprīļa lēmums par finanšu korekciju, nav piedalījies nedz administratīvajā procesā, ar ko nosaka šo finanšu korekciju, nedz tiesvedībā, kuras mērķis ir to atcelt, jo tas ir reģistrēts Serbijas Republikas teritorijā.

23 Tā kā galvenais partneris ir uzņēmies atbildību par visa attiecīgā projekta izpildi, tostarp par pārkāpumiem, ko izdarījuši šā sprieduma 14. punktā minētā dotācijas līguma partneri, 2023. gada 20. aprīļa lēmums par finanšu korekciju uz to attiecoties tieši. Šī strīda atrisināšanai tātad esot jānosaka, vai tieši minētajam galvenajam partnerim būtu bijis jābūt šī lēmuma adresātam un, attiecīgā gadījumā, vai tam bija jānodrošina tiesības piedalīties administratīvajā procesā, kurā pieņemts minētais lēmums, un tā atcelšanas tiesvedībā.

24 Šādos apstākļos *Administrativen sad Sofia-oblast* (Sofijas apgabala Administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Īstenošanas regulas [Nr. 447/2014], 40. pants pieļauj, ka, īstenojot pārrobežu sadarbību starp dalībvalsti un Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta ("*IPA II*") laikposmam no 2014. gada līdz 2020. gadam atbalsta saņēmēju, finanšu korekciju nosaka ekonomikas dalībniekam, kurš, iespējams, veicis prettiesisku darbību pārkāpuma veidā, bet kurš nav galvenais saņēmējs un līdz ar to nav tas, kas ir uzņēmies atbildību, lai nodrošinātu visu projekta darbību īstenošanu?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai [Pamattiesību hartas] 41. un 47. pants šādos pārrobežu sadarbības gadījumos neatkarīgi no tā atrašanās vietas garantē galvenā saņēmēja tiesības attiecībās ar iestādi, kas saskaņā ar atbilstošo pārrobežu sadarbības programmu atbild par finanšu korekcijas veikšanu, piedalīties finanšu korekcijas noteikšanas procedūrā un tiesvedībā, lai apstrīdētu šo administratīvo aktu, un vai minētās tiesību normas pieļauj ierobežojumus, kādi paredzēti pamatlietā minētajā valsts tiesu judikatūrā, kas liedz šīs iespējas piedalīties procedūrā?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

25 Vispirms jānorāda, ka pirmajā jautājumā iesniedzējtiesa ir skaidri minējusi Īstenošanas regulas Nr. 447/2014 40. pantu. Šis pants ir ietverts šīs īstenošanas regulas VI sadaļas "Pārrobežu sadarbība" II nodaļā "Pārrobežu sadarbība starp dalībvalstīm un *IPA II* saņēmējiem". Šajā nodaļā ir ietverts minētās īstenošanas regulas 46. pants "Finanšu pārvaldība, saistību atcelšana, pārskatu pārbaude un apstiprināšana, slēgšana un finanšu korekcijas", kura 6. punkta otrajā teikumā tostarp paredzēts, ka arī Regulas Nr. 1299/2013 27. panta 2. punkts ir piemērojams.

26 Tādējādi jāuzskata, ka ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Īstenošanas regulas Nr. 447/2014 40. pants un 46. panta 6. punkts, lasot tos kopsakarā ar Regulas Nr. 1299/2013 27. panta 2. punktu, jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj, ka vadošā iestāde, kas reģistrēta dalībvalstī, kura piedalās pārrobežu sadarbības programmā saskaņā ar *IPA II*, pieņem lēmumu par finanšu korekciju vienīgi attiecībā uz ekonomikas dalībnieku, kurš izdarījis pārkāpumu Regulas Nr. 1303/2013 2. panta 36. punkta izpratnē, ja šajā programmā ir izraudzīts galvenais atbalsta saņēmējs, kas atbildīgs par visas aplūkotās darbības īstenošanu, tostarp par nepamatoti samaksāto summu atlīdzināšanu, bet nav reģistrēts šajā dalībvalstī.

27 Vispirms jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1303/2013 2. panta 36. punktu pārkāpums šīs tiesību normas izpratnē ir jebkurš Savienības tiesību akta vai valsts tiesību akta pārkāpums saistībā ar tā piemērošanu, kas noticis tāda ekonomikas dalībnieka darbības vai bezdarbības dēļ, kurš ir iesaistīts ESI fondu īstenošanā, un kas rada vai varētu radīt kaitējumu Savienības budžetam, prasot no tā segt nepamatotu izdevumu daļu.

28 Turklāt šīs regulas 143. panta 1. punktā, kas piemērojams saskaņā ar Īstenošanas regulas Nr. 447/2014 46. panta 6. punkta pirmo teikumu, tostarp paredzēts, ka dalībvalstis vispirms ir atbildīgas par pārkāpumu izmeklēšanu, vajadzīgo finanšu korekciju veikšanu un summu atgūšanu. Šajā nolūkā, kā noteikts šī panta 2. punktā, dalībvalstis veic vajadzīgās finanšu korekcijas saistībā ar individuāliem vai sistemātiskiem pārkāpumiem, kas konstatēti darbībās vai darbības programmās.

29 Tomēr nevienā Regulas Nr. 1303/2013 normā nav paredzēti noteikumi par finanšu korekcijas akta adresātu definīciju.

30 Šajā ziņā jāatgādina, ka pienākums atdot labumu, kas pārkāpuma dēļ saņemts nepamatoti, ir nevis sods, bet gan tikai sekas konstatējumam – ka nosacījumi, kas vajadzīgi, lai iegūtu no Savienības tiesiskā regulējuma izrietošo labumu, nav tikuši ievēroti –, kura rezultātā šis iegūtais labums kļūst nepamatots (spriedums, 2020. gada 1. oktobris, *Elme Messer Metalurgs*, C-743/18, EU:C:2020:767, 64. punkts un tajā minētā judikatūra).

31 No tā izriet, ka tāda labuma atmaksa, kas nepamatoti saņemts pārkāpuma dēļ Regulas Nr. 1303/2013 2. panta 36. punkta izpratnē, nav obligāti jāpieprasa no struktūras, kas izdarījusi šādu pārkāpumu.

32 Turklāt Īstenošanas regulas Nr. 447/2014 40. panta "Saņēmēji" 1. punktā paredzēts, ka tad, ja pārrobežu sadarbības programmas darbībā ir divi vai vairāki saņēmēji, visi saņēmēji par galveno saņēmēju ieceļ vienu no tiem. Saskaņā ar 40. panta 2. punkta b) apakšpunktu pēdējais minētais uzņemas atbildību, lai nodrošinātu darbības īstenošanu kopumā. Pie kam atbilstoši minētā 40. panta 2. punkta c) apakšpunktam galvenais saņēmējs pārliecinās, ka visu saņēmēju uzrādītie izdevumi ir radušies, īstenojot darbību, un atbilst pasākumiem, par kuriem vienojušies visi saņēmēji, kā arī dokumentam, ko iesniegusi vadošā iestāde, kā noteikts 40. panta 6. punktā.

33 Saskaņā ar pēdējo minēto tiesību normu vadošā iestāde par katru darbību galvenajam vai vienīgajam saņēmējam, ja tas atbilst šīs īstenošanas regulas 40. panta 5. punktā paredzētajiem nosacījumiem, iesniedz dokumentu, kurā izklāstīti nosacījumi par atbalsta piešķiršanu darbībai, tostarp īpašās prasības darbības ietvaros piegādājamiem produktiem vai sniedzamajiem pakalpojumiem, finanšu plāns un izpildes termiņš.

34 No tā izriet, ka atšķirībā no citiem atbalsta saņēmējiem galvenajam saņēmējam ir īpašas attiecības ar vadošo iestādi, kuras tiešais partneris tas ir.

35 Šo interpretāciju apstiprina Regulas Nr. 1299/2013 27. panta 2. punkts, kurā noteikts, ka vadošā iestāde nodrošina, ka visas pārkāpuma rezultātā samaksātās summas tiek atgūtas no galvenā vai vienīgā atbalsta saņēmēja un ka atbalsta saņēmēji atmaksā galvenajam atbalsta saņēmējam visas nepamatoti izmaksātās summas.

36 Tādējādi, ja galvenais atbalsta saņēmējs ir iecelts saskaņā ar Īstenošanas regulas Nr. 447/2014 40. pantu, vadošajai iestādei ir jāatgūst visas summas no tā, nevis no cita saņēmēja.

37 Šajā gadījumā no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka Babušnicas pašvaldība noslēdza dotācijas līgumu ar vadošo iestādi, ka tā tika iecelta par galveno partneri un ka šajā statusā tā bija atbildīga vadošajai iestādei par visiem pieļautajiem pārkāpumiem, kā arī par visu šai iestādei pārkāpuma gadījumā pienākošos summu atlīdzināšanu, savukārt attiecīgo pārkāpumu esot izdarījusi *NOV ZHIVOT 1919*, kas ir partnere projektā "Pārrobežu kultūras tīklojums kopīgai nākotnei".

38 Ņemot vērā finansiālo atbildību, kas saskaņā ar Regulas Nr. 1299/2013 27. panta 2. punktu ir galvenajam saņēmējam un kas izpaužas kā visu nepamatoti samaksāto summu atlīdzināšana, kā arī šāda saņēmēja kā attiecīgās vadošās iestādes tiešā kontaktpersonas statusu, jākonstatē, ka tad, ja lēmums par finanšu korekciju tieši skar galvenā saņēmēja intereses, šis lēmums jāadresē tam.

39 Šajā ziņā iesniedzējtiesas norādītais apstāklis, ka vadošajai iestādei nav kompetences piemērot finanšu korekciju attiecīgajam galvenajam saņēmējam, proti, Babušnicas pašvaldībai, nevar grozīt šo pienākumu.

40 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus uz pirmo jautājumu jāatbild, ka Īstenošanas regulas Nr. 447/2014 40. pants un 46. panta 6. punkts, lasot tos kopsakarā ar Regulas Nr. 1299/2013 27. panta 2. punktu, jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj, ka vadošā iestāde, kas reģistrēta dalībvalstī, kura piedalās pārrobežu sadarbības programmā saskaņā ar *IPA II*, pieņem lēmumu par finanšu korekciju vienīgi attiecībā uz ekonomikas dalībnieku, kurš izdarījis pārkāpumu Regulas Nr. 1303/2013 2. panta 36. punkta izpratnē, ja galvenais atbalsta saņēmējs, kas atbildīgs par visas aplūkotās darbības īstenošanu, tostarp par nepamatoti samaksāto summu atlīdzināšanu, šajā programmā ir izraudzīts, bet nav reģistrēts šajā dalībvalstī.

Par otro jautājumu

41 Ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

42 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (astotā palāta) nospriež:

Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 447/2014 (2014. gada 2. maijs), ar ko paredz īpašos noteikumus par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 231/2014, ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (*IPA II*), piemērošanu, 40. pants un 46. panta 6. punkts, lasot tos kopsakarā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1299/2013 (2013. gada 17. decembris) par īpašiem noteikumiem par atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda saistībā ar mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība" 27. panta 2. punktu,

jāinterpretē tādējādi, ka

tie nepieļauj, ka vadošā iestāde, kas reģistrēta dalībvalstī, kura piedalās pārrobežu sadarbības programmā saskaņā ar Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (*IPA II*), pieņem lēmumu par finanšu korekciju vienīgi attiecībā uz ekonomikas dalībnieku, kurš izdarījis pārkāpumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006, 2. panta 36. punkta izpratnē, ja galvenais atbalsta saņēmējs, kas atbildīgs par visas aplūkotās darbības īstenošanu, tostarp par nepamatoti samaksāto summu atlīdzināšanu, šajā programmā ir izraudzīts, bet nav reģistrēts šajā dalībvalstī.

[Paraksti]